

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/206
KARAR NO : 2021/305
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Davacının davalıya borcu olmadığı mın tespiti ile davalının davacı kurum aleyhine yürüttü ü takibin durdurulması istemiyle açtı ı davanın ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. S.A.U.
Davalı : B.G.Sigorta A.
Vekili : Av. Z.L.D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; davalı tarafından stanbul 8. cra Müdürlü ünün E.2010/18295 sayılı dosyasıyla aleyhlerine ilamsız takip ba latıldı mın, davalının hasar rücu bedeli olarak takibe konu etti i borcun konusunun ve neden kaynaklandı mın, hangi mahkeme ilamına dayandı mın belli olmadı mın, idarelerinin özel bütçeye ba lı bir kurulu ve Sayı tay denetimine tabi oldu unu, mahkeme ilamına ba lı olmayan taleplerin ödenmesinin mümkün olmadı mın belirterek, davacının davalıya borcu olmadığı mın tespitini ve stanbul 8. cra Müdürlü ünün E.2010/18295 sayılı dosyasının takibinin durdurulmasına karar verilmesini talep ederek adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. stanbul 5. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2011/442, K.2014/162 sayılı dosyada 10/04/2014 tarihinde "*iddianın hizmet kusuru iddiası olması nedeniyle idari yargının görevli oldu u bu ba lamda davacının davasının kabulüne*" karar vermi , dosya temyiz edilmi tir.

3. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, 23/05/2016 tarihli ve E.2015/811, K.2016/6136 sayılı ilamıyla ve "*gerekçe ile hüküm fıkrasının kendi içerisinde çeli ti nin görüldü ü*" gerekçesiyle kararın bozulmasına hükmederek dosyayı mahalline iade etmi tir.

4. **stanbul 5. Asliye Hukuk Mahkemesi, 29/12/2016 tarihli ve E.2016/423, K.2016/355 sayılı dosyada** bu kez "*hizmet kusuruna dayanan takip talebi hakkında açılan menfî tespit davasında mahkemenin görevli olmadığı , HMK 114/]-b. maddesi gere ince yargı yolu caiz olmadığı ndan HMK 115/2. maddesi gere ince davanın dava artı yoklu undan usulden reddine*" karar vermi , söz konusu kararın 15/06/2020 tarihinde kesinle ti i anla ılmı tır

5. Davacı vekili bu kez benzer taleple idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

6. **stanbul 3. dare Mahkemesi, 11/01/2021 tarihli ve E.2021/5 sayılı kararıyla,** 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 15/03/2021 tarihli ve 2021/5 esas sayılı üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vurmu tur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"2918 Sayılı Kanun'da yapılan de i ikle, 2918 Sayılı Kanun'da kamu kurum ve kurulu larına verilen görevlerin ya da yüklenen sorumlulukların ilgili idare tarafından gere i gibi yerine getirilmemesi nedeniyle meydana gelen trafik kazası neticesi ortaya çıkan zararın tazmini istemiyle açılacak davaların adli yargı mercilerinde çözüme kavu turulaca ı öngörölmü tür. Dolayısıyla, 2918 Sayılı Kanun uyarınca idareye kar ı hizmet kusuru bulundu undan bahisle açılacak tazminat davaları ve bu kapsamda yapılacak takibe ili kin olarak açılacak menfi tespit davalarının adli yargının görev alanına girmektedir.

Bakılan davada; davacı idarenin hizmet kusuru iddiası ile yapılan takibin ve bu kapsamda açılacak menfi tespit davasının 2918 Sayılı Kanun uygulamasından kaynaklandı ı bu nedenle uyu mazlı ın görüm ve çözümünüün 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu' nun 110. maddesi hükmü uyarınca adli yargının görev alanına girdi i sonucuna varılmaktadır."

III. LG L HUKUK

7. 2004 sayılı cra flas Kanunu'nun "*Menfi Tespit ve stirdat Davaları*" ba lıklı 72. maddesi öyledir:

"Borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borçlu bulunmadı nı ispat için menfi tespit davası açabilir.

cra takibinden önce açılan menfi tesbit davasına bakan mahkeme, talep üzerine alaca ın yüzde onbe inden a a ı olmamak üzere gösterilecek teminat mukabilinde, icra takibinin durdurulması hakkında ihtiyati tedbir kararı verebilir.

cra takibinden sonra açılan menfi tesbit davasında ihtiyati tedbir yolu ile takibin durdurulmasına karar verilemez. Ancak, borçlu gecikmeden do an zararları kar ılamak ve alaca ın yüzde onbe inden a a ı olmamak üzere gösterece i teminat kar ılı ında, mahkemeden ihtiyati tedbir yoluyla icra veznesindeki paranın alacaklıya verilmemesini istiyebilir.

(De i ik: 9/11/1988-3494/6 md.) Dava alacaklı lehine neticelenirse ihtiyati tedbir kararı kalkar. Buna dair hükmün kesinle mesi halinde alacaklı ihtiyati tedbir dolayısıyla alaca ını geç almı bulunmaktan do an zararlarını gösterilen teminattan alır. Alacaklının u radı ı zarar aynı davada takdir olunarak karara ba lanır. Bu zarar herhalde yüzde yirmiden a a ı tayin edilemez.

(De i ik: 9/11/1988-3494/6 md.) Dava borçlu lehine hükme ba lanırsa derhal takip durur. lamın kesinle mesi üzerine münderecatına göre ve ayrıca hükme hacet kalmadan icra kısmen veya tamamen eski hale iade edilir. Borçluyu menfi tespit davası açmaya zorlayan takibin haksız ve kötü niyetli oldu u anla ılır a, talebi üzerine, borçlunun dava sebebi ile u radı ı zararın da alacaklıdan tahsiline karar verilir. Takdir edilecek zarar, haksızlı ı anla ılan takip konusu alaca ın yüzde yirmisinden a a ı olamaz.

Borçlu, menfi tesbit davası zımında tedbir kararı almamı ve borç da ödenmi olursa, davaya istirdat davası olarak devam edilir.

Takibe itiraz etmemi veya itirazının kaldırılmı olması yüzünden borçlu olmadı ı bir parayı tamamen ödemek mecburiyetinde kalan ahıs, ödedi i tarihten itibaren bir sene içinde, umumi hükümler dairesinde mahkemeye ba vurarak paranın geriye alınmasını istiyebilir.

Menfi tesbit ve istirdat davaları, takibi yapan icra dairesinin bulundu u yer mahkemesinde açılabilce i gibi, davalının yerle im yeri mahkemesinde de açılabilir. Davacı istirdat davasında yalnız paranın verilmesi lazımgelmedi ini ispata mecburdur."

8. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun: " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında;

"1. dari dava türleri unlardır

a) dari i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel haklan do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları.

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözle melerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözle melerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar."

Hükümlerine yer verilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

9. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı nın esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

11. Dava, davacının davalıya borcu olmadı nın tespiti ile davalının hasar rücu bedeli kar ılı ı olarak stanbul 8. cra Müdürlü ünün E.2010/18295 sayılı dosyası ile davacı kurum aleyhine yürüttü ü takibin durdurulması istemiyle açılmış tır.

12. Dosyanın tetkikinde; davalı sigorta irketince güvence altına alınan aracın karayolu üzerinde seyir halindeyken çukura dü mesi neticesinde araçta olu an hasar nedeniyle dava dı ı olan sigortalıya 9.169 TL hasar tazminatı ödendi i, davacı Kurum aleyhine stanbul 8. cra Müdürlü ünün E.2010/18295 sayılı dosyasıyla takibe geçilmesi üzerine, davacının borçlu olmadı nın tespit edilerek takibin iptali istemiyle görev uyu mazlı na konu davanın açıldı ı, davacı idarenin talebinin yukarıda yer verilen kanun maddeleri kapsamında kaldı ı anla ılmaktadır.

13. Uyu mazlı a konu dava, idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmi bir i lem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde belirtilen davalardan olmayıp, 2004 sayılı Kanun çerçevesinde menfi tespit istemiyle gerçek ki i aleyhine açılan bir davadır. Menfi tespit davasının icra dairesinin ba lı bulundu u adli yargı yeri görevli mahkemesinde görülmesi gerekti i yukarıda yer verilen Kanun maddesinin amir hükmü olup, ayrıca davalı makamında idare de il özel hukuk tüzel ki isi bulunmaktadır.

14. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, stanbul 3. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile stanbul 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin, 29/12/2016 tarihli ve E.2016/423, K.2016/355 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. stanbul 3. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile stanbul 5.Asliye Hukuk Mahkemesinin 29/12/2016 tarihli ve E.2016/423, K.2016/355 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN